

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2015 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku Wydział XIII Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Kiwer-Kowalczyk

Protokolant: staż. M. B.

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2015 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z wniosku J. C. (1)

z udziałem H. K., R. G., J. C. (2), W. C. (1), W. C. (2), P. C.

o podział majątku wspólnego i dział spadku

postanawia

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego J. C. (2) i H.

(...) wchodzi:

a) prawo własności lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość o numerze (...) klatka (...) położonego w G. przy ulicy (...) numer budynku (...) (...), dla którego Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) wraz ze związanym z własnością tego lokalu udziałem 1/100 części w nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...)

- o wartości 171.440 zł (sto siedemdziesiąt jeden tysięcy czterysta czterdzieści złotych)

b) środki pieniężne na rachunku w Spółdzielczej (...) –

Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. w kwocie 10.238 zł (dziesięć tysięcy dwieście trzydzieści osiem złotych)

w którym to majątku udziały małżonków są równe;

2. ustalić, że w skład spadku po H. C. wchodzi:

a) udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości opisanej w punkcie I a (jeden a) postanowienia

- o wartości 85.720 zł (osiemdziesiąt pięć tysięcy siedemset dwadzieścia złotych),

b) 1/2 środków pieniężnych na rachunku opisanym w punkcie I b (jeden b) postanowienia – tj. kwota 5.119 zł (pięć tysięcy sto dziewiętnaście złotych);

3. dokonać podziału majątku wspólnego małżonków J. W.

(...) i H. C. oraz działu spadku po H. C. w ten sposób, że:

- a) prawo własności nieruchomości opisanej w punkcie I a (jeden a) postanowienia przyznać uczestniczce J. C. (2),
- b) środki pieniężne na rachunku bankowym opisanym w punkcie I b (jeden b) postanowienia przyznać uczestniczce J. C. (2);
4. zasądzić od uczestniczki J. C. (2) na rzecz wnioskodawczyni J. C. (1) kwotę 11.354,87 zł (jedenaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt cztery złote 87/100) tytułem spłaty jej udziału w spadku płatną w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności;
5. zasądzić od uczestniczki J. C. (2) na rzecz uczestniczki H. K. kwotę 11.354,87 zł (jedenaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt cztery złote 87/100) tytułem spłaty jej udziału w spadku płatną w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności;
6. zasądzić od uczestniczki J. C. (2) na rzecz uczestniczki R. G. kwotę 11.354,87 zł (jedenaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt cztery złote 87/100) tytułem spłaty jej udziału w spadku płatną w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności;
7. zasądzić od uczestniczki J. C. (2) na rzecz uczestniczki W. C. (1) kwotę 3.784,95 (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt cztery złote 95/100) tytułem spłaty jej udziału w spadku płatną w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności;
8. zasądzić od uczestniczki J. C. (2) na rzecz uczestnika W. C. (2) kwotę 3.784,95 (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt cztery złote 95/100) tytułem spłaty jego udziału w spadku płatną w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności;
9. zasądzić od uczestniczki J. C. (2) na rzecz uczestnika P. C. kwotę 3.784,95 (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt cztery złote 95/100) tytułem spłaty jego udziału w spadku płatną w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności;
10. zasądzić od wnioskodawczyni J. C. (1) na rzecz uczestniczki J. C. (2) kwotę 164,62 zł (sto sześćdziesiąt cztery złote 62/100) tytułem spłaconych długów spadkowych – kosztów pogrzebu;
11. zasądzić od uczestniczki H. K. na rzecz uczestniczki J. C. (2) kwotę 164,62 zł (sto sześćdziesiąt cztery złote 62/100) tytułem spłaconych długów spadkowych – kosztów pogrzebu;
12. zasądzić od uczestniczki R. G. na rzecz uczestniczki J. C. (2) kwotę 164,62 zł (sto sześćdziesiąt cztery złote 62/100) tytułem spłaconych długów spadkowych – kosztów pogrzebu;
13. zasądzić od uczestniczki W. C. (1) na rzecz uczestniczki J. C. (2) kwotę 54,87 zł (pięćdziesiąt cztery złote 87/100) tytułem spłaconych długów spadkowych – kosztów pogrzebu;
14. zasądzić od uczestnika W. C. (2) na rzecz uczestniczki J. C. (2) kwotę 54,87 zł (pięćdziesiąt cztery złote 87/100) tytułem spłaconych długów spadkowych – kosztów pogrzebu;
15. zasądzić od uczestnika P. C. na rzecz uczestniczki J. C. (2) kwotę 54,87 zł (pięćdziesiąt cztery złote 87/100) tytułem spłaconych długów spadkowych – kosztów pogrzebu;
16. oddalić wniosek uczestniczki J. C. (2) o rozliczenie nakładów na lokal mieszkalny opisany w punkcie 1 a postanowienia;
17. oddalić wniosek J. C. (2) o rozliczenie wydatków na lokal mieszkalny opisany w punkcie 1 a postanowienia;

18. oddalić wniosek uczestnika W. C. (2) o zasądzenie od uczestniczki J. C. (2) na rzecz wnioskodawczyni i pozostałych uczestników należności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości opisanej w punkcie 1 a postanowienia ponad przysługujący jej udział;

19. kosztami opłaty od wniosku obciążyć wnioskodawczynię uznając je za uiszczone w całości;

20. pozostałymi kosztami postępowania obciążyć: wnioskodawczynię J. C. (1) w 1/5 części, uczestniczkę H. K. w 1/5 części, uczestniczkę R. G. w 1/5 części, uczestniczkę W. C. (1) w 1/15 części, uczestnika W. C. (2) w 1/15 części i uczestnika P. C. w 1/15 części – pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu;

21. pozostałymi kosztami (w 1/5 części kosztów) obciążyć Skarb Państwa – uczestniczka J. C. (2) zwolniona od kosztów sądowych;

22. przyznać pełnomocnikowi uczestniczki J. C. (2) ustanowionemu z urzędu adw. A. K. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku kwotę 7380 zł (siedem tysięcy trzysta osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sygn. akt XIII Ns 2020/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. C. (1) złożyła w dniu 9 sierpnia 2011 roku wniosek o dział spadku i podział majątku po H. C. wskazując, iż w skład spadku wchodzi 1/2 lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...) stanowiącego odrębną nieruchomość o wartości 112.916,50 złotych oraz wierzytelność zgromadzoną na rachunku (...) o wartości 10.238 złotych. Wnioskodawczyni wniosła o dokonanie działu spadku poprzez przyznanie nieruchomości uczestniczce J. C. (2) – żonie spadkodawcy ze spłatą pozostałych uczestników postępowania oraz podział wierzytelności zgromadzonej na rachunku stosownie do udziałów w spadku.

W odpowiedzi na wniosek J. C. (2) podniosła, że uwzględnienie wniosku może doprowadzić do naruszenia zasad współżycia społecznego i wniosła o oddalenie wniosku i przyznanie jej całości praw do przedmiotowego mieszkania bez konieczności spłat. W uzasadnieniu uczestniczka wskazała, że przedmiotowe mieszkanie stanowi jedyny wspólny dorobek jej małżeństwa z H. C., a wnioskodawczyni i pozostali uczestnicy nie partycypowali w zakupie i utrzymaniu mieszkania, ani też nie interesowali się stanem tego mieszkania. Wskazała, że środki na rachunku (...) pochodziły głównie z jej przychodów, a później zostały zużyte na sfinansowanie kosztów pogrzebu. Nadto wskazała, że propozycja wnioskodawczyni nie uwzględnia jej złej sytuacji materialnej i zdrowotnej.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2012 roku postępowanie w sprawie zostało zawieszono w związku ze śmiercią uczestnika W. C. (3).

Pismem z dnia 17 października 2012 roku, a następnie pismem z dnia 5 września 2013 roku J. C. (2) wniosła o dział spadku po H. C. w ten sposób, aby przyznać jej na własność mieszkanie wchodzące w skład spadku oraz wniosła o rozliczenie nakładów poniesionych na spadek tj. kosztów pogrzebu, opłat za mieszkanie, podatek gruntowy, ubezpieczenie, czynsz od wszystkich uczestników i wnioskodawczyni. Uczestniczka wskazała między innymi, iż wnioskodawczyni i pozostali uczestnicy postępowania mają zaspokojone potrzeby mieszkaniowe, gdyż posiadają własne mieszkania czy domy.

Pismem z dnia 13 listopada 2012 roku J. C. (2) wniosła o podjęcie zawieszono postępowania w sprawie.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2012 roku Sąd odmówił podjęcia zawieszono postępowania w sprawie.

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2013 roku Sąd podjął zawieszono postępowanie w sprawie z udziałem spadkobierców W. C. (3): W. C. (1), W. C. (2) i P. C..

Postanowieniem z dnia 18 października 2013 roku referendarz sądowy przyznał uczestniczce J. C. (2) pełnomocnika z urzędu. Okręgowa Rada Adwokacka w G. wyznaczyła pełnomocnikiem z urzędu dla uczestniczki adw. A. K..

Na rozprawie w dniu 21 października 2013 roku pozostali uczestnicy postępowania oświadczyli, iż potwierdzają skład majątku spadkowego po H. C. i skład majątku wspólnego H. C. i J. C. (2) oraz wnoszą o przyznanie tych składników majątkowych J. C. (2) ze spłatą na ich rzecz.

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2013 roku referendarz sądowy zwolnił uczestniczkę J. C. (2) od kosztów sądowych w całości w niniejszej sprawie.

Pismem z dnia 3 lutego 2014 roku pełnomocnik uczestniczki J. C. (2) podtrzymał dotychczasowe stanowisko tej uczestniczki odnośnie przyznania składników majątkowych oraz wniósł o zasądzenie na rzecz uczestniczki postępowania J. C. (2) dopłaty w łącznej kwocie 45.485,23 złote – od wnioskodawczynie i pozostałych uczestników proporcjonalnie do ich udziałów w spadku tytułem zwrotu poczynionych przez J. C. (2) na rzecz spadku koniecznych nakładów oraz spełnionych świadczeń za spłacone długi spadkowe w postaci kosztów ceremonii pogrzebowej spadkodawcy.

Na rozprawie w dniu 19 marca 2014 roku pełnomocnik wnioskodawczynie i pozostałych uczestniczek wniosła o oddalenie roszczenia J. C. (2) o rozliczenie nakładów.

W piśmie z dnia 2 kwietnia 2014 roku pełnomocnik uczestniczki J. C. (2) sprecyzował, iż łączna kwota roszczeń uczestniczki to 45.460,32 złote, w tym 7116,69 złotych z tytułu kosztów pogrzebu, 20.894,21 złotych z tytułu rozliczenia nakładów na przedmiotowy lokal mieszkalny, 17.449,42 złotych tytułem rozliczenia wydatków na przedmiotowy lokal.

Pismem z dnia 17 listopada 2014 roku pełnomocnik wnioskodawczynie i pozostałych uczestniczek zakwestionowała roszczenia uczestniczki J. C. (2) z tytułu spłacenia długów spadkowych, nakładów i wydatków związanych z przedmiotowym lokalem.

Pismem z dnia 25 lutego 2015 roku uczestnik W. C. (2) wniósł między innymi o przyznanie od J. C. (2) kwoty 240 złotych miesięcznie tytułem nieumownego korzystania z przedmiotowej nieruchomości w stosunku do udziału w spadku.

W piśmie z dnia 23 marca 2014 roku pełnomocnik uczestniczki J. C. (2) zakwestionował powyższe roszczenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. C. zmarł dnia 29 marca 2008 roku. W chwili śmierci był żonaty z J. C. (2), z którą zawarł związek małżeński w 1984 roku. Spadek po H. C. na podstawie ustawy nabyli: J. C. (2) – żona spadkodawcy w 1/2 części spadku, J. C. (1) – siostra spadkodawcy - w 1/8 części spadku, H. K. – siostra spadkodawcy – w 1/8 części spadku, R. G. – siostra spadkodawcy w 1/8 części spadku, W. C. (3) – brat spadkodawcy – w 1/8 części spadku, co zostało stwierdzone prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 15 grudnia 2008 roku o sygn. akt XIII Ns (...).

/dowód: akta sprawy XIII Ns (...) Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku, odpis aktu zgonu H. C. k.3 w.w. akt, odpis aktu małżeństwa H. C. i J. C. (2) k.5 w.w. akt, kopia postanowienia z dnia 15.12.2008 r. w w.w. sprawie k. 4/

W dniu 26 października 2010 roku został sporządzony spis inwentarza spadku po H. C. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie Km 450/10, z którego wynika, iż wyposażenie mieszkania stanowi własność wdowy po zmarłym H. C. i brak jest ruchomości przedstawiających wartość handlową. Ze spisu inwentarza wynika, iż w skład spadku po spadkodawcy wchodzi wierzytelność na rachunku (...)o wartości 10.238 złotych oraz udział 1/2 części we współwłasności nieruchomości lokalowej położonej w G. przy ul. (...) stanowiącej odrębną nieruchomość o wartości 112.916,50 złotych.

/dowód: akta sprawy Km (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku, kopia protokołu spisu inwentarza spadku k. 5-8, akta sprawy XIII Ns (...)/

W skład majątku wspólnego J. C. (2) i H. C. wchodzi lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, położony w G. przy ul. (...), o powierzchni 43,80 m², dla którego prowadzona jest księga wieczysta (...), wraz ze związanym z tym lokalem udziałem 1/100 części w nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość. Lokal ten został nabyty przez małżonków w 2005 roku. W skład spadku po H. C. wchodzi udział 1/2 części w wyżej wymienionej nieruchomości.

W skład majątku wspólnego J. C. (2) i H. C. wchodzi środki pieniężne, które znajdowały się na rachunku imiennym H. C. w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F.S. w G. w kwocie 10.238 złotych. W skład spadku po H. C. wchodzi 1/2 tych środków.

/dowód: kopia protokołu spisu inwentarza spadku k. 5-8, akta księgi wieczystej (...) odpis z w.w. księgi wieczystej k. 37-39, informacja z (...) im. (...) k. 272, zeznania wnioskodawczyni J. C. (1) k. 250, zeznania uczestniczki J. C. (2) k.249, 374-375 zeznania uczestniczki H. K. k.250-251, k.375-376, zeznania W. C. (2) k.443/

Wartość rynkowa przedmiotowego lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...) wynosi 171.440 złotych według jego stanu na dzień śmierci spadkodawcy i cen aktualnych.

/dowód: opinia biegłego sądowego I. O. k. 284-312, pisemna opinia uzupełniająca biegłej z dnia 31.10.2014 r. k.363-366, ustna opinia biegłej wydana na rozprawie w dniu 5.11.2014 r. k.368-369, pisemna opinia uzupełniająca biegłej z dnia 26.01.2015 r. k.377-379, ustna opinia biegłej wydana na rozprawie w dniu 31.03.2015 r. k.427-428/

W. C. (3) w dniu 20 marca 2009 roku udzielił J. C. (2) pełnomocnictwa do reprezentowania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po H. C. i jednocześnie oświadczył, że „rezygnuje z wszelkich praw do spadku po moim bracie H. C. na rzecz jego żony J. C. (2)”. Pełnomocnictwo wraz z oświadczeniem zostało sporządzone w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym.

/dowód: kopia pełnomocnictwa z dnia 20.03.2009 r. k. 30-30v/

Uczestniczka J. C. (2) poniosła koszty pogrzebu spadkodawcy, które wynosiły 7.116,69 złotych, w tym w kwota 3.805 zł za wykonanie pogrzebu przez (...) Z., kwota 1.061,69 zł za przedłużenie ważności grobu, udostępnienie kaplicy i opłatę eksploatacyjną, kwota 250 złotych za przewóz gości autokarem, 500 złotych za mszę, 250 złotych za ubranie, 250 złotych za wstawienie urny do grobu, 700 złotych za stypę, 150 złotych za wieniec, 150 złotych za taksówki dla gości. Uczestniczka J. C. (2) otrzymała zasiłek pogrzebowy w kwocie 5799,66 złotych. J. C. (2) otrzymała świadczenie z (...) jako osoba uprawniona z tytułu śmierci małżonka w kwocie 1.200 złotych.

/dowody: faktura (...) z dnia 31.03.2008 r. za wykonanie pogrzebu, faktura (...) z dnia 31.08.2008 r. za przedłużenie ważności grobu i pozostałe koszt ceremonii pogrzebowej, paragon za koszt transportu gości autokarem – w kopercie k. 232 akt sprawy, zaświadczenie ZUS odnośnie wypłaconego zasiłku pogrzebowego k 375, informacja z (...) dotycząca wypłaconego świadczenia k. 345 akt, zeznania uczestniczki J. C. (2) k.374-375/

W. C. (3) zmarł w dniu 13 lutego 2012 roku. Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie I Ns 108/13 Sąd Rejonowy w Szczytnie stwierdził, że spadek po W. C. (3) zmarłym dnia 13 lutego 2012 roku nabyli: żona W. C. (3) oraz dzieci: W. C. (2) i P. C. – po 1/3 części spadku każdy z nich.

/dowody: odpis skrócony aktu zgonu W. C. (3) k. 61, odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 25.04.2013 r. w sprawie I Ns 108/13 k. 119/

Od śmierci męża J. C. (2) mieszka sama w lokalu mieszkalnym przy ul. (...) w G.. Wnioskodawczyni ani żaden z uczestników postępowania nie domagali się nigdy dopuszczenia do korzystania z przedmiotowego lokalu, ani też uczestniczka J. C. (2) nie domagała się partycypowania przez uczestników w kosztach związanych z lokalem.

Uczestniczka J. C. (2) po śmierci męża sama uiszczala opłaty z tytułu podatku od nieruchomości oraz użytkowania wieczystego gruntu, z którym udział jest związany z własnością przedmiotowego lokalu. Opłacała również czynsz i opłatę za fundusz remontowy związane z przedmiotowym lokalem. Uczestniczka uiszczala również należności za energię elektryczną i gaz dostarczane do przedmiotowego lokalu. J. C. (2) po śmierci męża wykonała remont w przedmiotowym lokalu między innymi wymieniła okna, wymieniła meble kuchenne, a także zakupiła sprzęt AGD, telewizor i meble do przedmiotowego lokalu. Uczestniczka nie uzgadniała z pozostałymi spadkobiercami przeprowadzenia remontu. Żaden z pozostałych spadkobierców nie domagał się dopuszczenia do korzystania z lokalu po śmierci spadkodawcy, ani też wynagrodzenia od uczestniczki za korzystanie z lokalu.

/dowody: książeczka opłat mieszkaniowych k. 231 akt, faktury i rachunki dołączone do pisma procesowego uczestniczki J. C. (2) z dnia 3 lutego 2014 roku – koperta k. 232 akt, zeznania świadka M. M. k. 248, zeznania uczestniczki J. C. (2) k.249, 374-375, zeznania uczestniczki H. K. k.250-251, k.375-376, zeznania W. C. (2) k.443/

J. C. (2) po śmierci męża podjęła i zużyła środki z rachunku spadkodawcy w (...).

/dowód: zeznania J. C. (2) k.374-375/

J. C. (2) utrzymuje się z renty w kwocie 1600 złotych oraz otrzymuje świadczenie opiekuńcze w kwocie 208 złotych. Opłaca czynsz za mieszkanie w kwocie około 500 złotych. Cierpi na szereg schorzeń, w tym chorobę wieńcową, na lekarstwa wydaje około 100 złotych miesięcznie. J. C. (2) spłaca kredyty, w tym ratę w kwocie 500 złotych do końca bieżącego roku, nie ma żadnych oszczędności, ani majątku prócz objętego wnioskiem w niniejszej sprawie.

/dowody: dokumentacja medyczna k. 85-88 i k.180, zeznania uczestniczki J. C. (2) k.249, 374-375, 443/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie w istotnej części nie jest sporny. W szczególności nie był sporny skład spadku po H. C. i skład majątku wspólnego H. C. i J. C. (2). Twierdzenia wnioskodawczyni w tym zakresie nie zostały zakwestionowane przez żadnego z uczestników i znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym sprawy, w szczególności aktach księgi wieczystej prowadzonej dla przedmiotowego lokalu, zaświadczeniu wystawionym przez (...) im. (...) oraz spisie inwentarza spadku.

Sporny nie był również sposób podziału majątku wspólnego i działu spadku, gdyż zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnicy wnioskowali o przyznanie składników majątku wspólnego i spadku uczestniczce J. C. (2) ze spłata dla wnioskodawczyni i pozostałych uczestników.

Okolicznościami spornymi (ewentualnie nieprzyznanymi) w sprawie pozostawały: wartość lokalu wchodzącego w skład spadku i majątku wspólnego, zasadność roszczeń uczestniczki J. C. (2) z tytułu spłaconych długów spadkowych, nakładów i wydatków na przedmiotowy lokal mieszkalny.

Sąd uznał przeprowadzone w sprawie dowody za dowody wiarygodne.

W toku postępowania nie podniesiono zarzutów odnośnie autentyczności i prawdziwości złożonych w sprawie dokumentów urzędowych ani dokumentów prywatnych. Dowody te Sąd ocenił jako wiarygodne.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. M., lecz zeznania te nie wiele wnoszą do sprawy. Świadek potwierdziła okoliczność, iż uczestniczka J. C. (2) wykonała remont przedmiotowego lokalu mieszkalnego po śmierci męża.

Sąd dał wiarę zeznaniom uczestniczki J. C. (2). Zeznania te potwierdziły skład spadku i majątku wspólnego jej i spadkodawcy, co było okolicznością bezsporną. Zeznania te w zakresie zakresu i kosztów remontu przedmiotowego lokalu nie mają istotnego znaczenia dla sprawy, bowiem remont ten miał miejsce po śmierci spadkodawcy, zaś biegły wyceniając mieszkanie brał pod uwagę stan lokalu w dacie śmierci spadkodawcy tj. przed remontem. Sąd dał wiarę zeznaniom uczestniczki odnośnie poniesionych kosztów pogrzebu, gdyż znajdują one częściowo potwierdzenie w

rachunkach przedstawionych przez uczestniczkę, a w pozostałym zakresie Sąd uznał te wydatki za wiarygodne zgodnie z doświadczeniem życiowym. Sąd dał wiarę zeznaniom tej uczestniczki odnośnie jej sytuacji majątkowej i osobistej oraz zdrowotnej. Zeznania te nie zostały zakwestionowane. W pozostałym zakresie zeznania uczestniczki nie dotyczą kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni J. C. (1) oraz uczestników H. K. i W. C. (2). Zeznania te potwierdziły skład spadku i majątku wspólnego. Zeznania H. K. oraz W. C. (2) potwierdziły również, że J. C. (2) nie domagała się od uczestników partycypacji w kosztach utrzymania mieszkania, nie konsultowała się w kwestii przeprowadzanego remontu, ani też H. K. i W. C. (4) nie domagali się dopuszczenia do korzystania z przedmiotowego lokalu. W pozostałym zakresie zeznania te nie dotyczyły okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił wartość przedmiotowego lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), nr 1, kl. D w oparciu o opinię biegłego sądowego mgr inż. I. O. złożoną w niniejszej sprawie, uzupełnioną opiniami pisemnymi odnoszącymi się do zarzutów stron oraz opiniami ustnymi wydanymi na rozprawie.

Pełnomocnik uczestniczki J. C. (2) w piśmie z dnia 8 sierpnia 2014 roku zgłosił zarzuty do tej opinii, wskazując, iż opinia nie zawiera wszystkich istotnych elementów wyceny lokalu oraz rzetelnej analizy rynku nieruchomości oraz, że wskazania w opinii wartość nieruchomości jest zawyżona. W zarzutach do opinii wskazano między innymi, że biegła nie wzięła pod uwagę, że blok, w którym znajduje się lokal został wybudowany na terenie bagnistym, fundamenty bloku zapadły się, co powoduje pęknięcie ścian. Wskazano także, że wskazana przez biegłą wartość sugeruje, że biegła wzięła pod uwagę aktualny stan lokalu, a nie stan lokalu z chwili śmierci spadkodawcy. Opinii zarzucono, iż biegła przyjęła do porównania niewystarczającą liczbę nieruchomości podobnych i nie podała wystarczających informacji dotyczących analizowanych transakcji. Nadto wskazano, że wycena lokalu z 2005 roku wskazywała na wartość 85.936 złotych.

Pełnomocnik wnioskodawczyni i pozostałych uczestniczek pismem z dnia 11 sierpnia 2014 roku również zgłosił zarzuty do opinii wskazując, że w opinii z 2013 roku (sporządzonej w sprawie dotyczącej spisu inwentarza spadku) wartość lokalu wynosiła 240.000 złotych.

Powyższe zastrzeżenia zostały wyjaśnione przez biegłą w opinii uzupełniającej z dnia 31 października 2014 roku wydanej pisemnie oraz opinii uzupełniającej ustnej wydanej na rozprawie w dniu 5 listopada 2014 roku.

Biegła wyjaśniła, że określenia wartości przedmiotu wyceny dokonano na podstawie postanowienia Sądu według stanu na dzień śmierci spadkodawcy (przed remontem) i stan techniczny lokalu określono na poziomie „do remontu” – czyli najniższym w przyjętej skali dla cechy stan techniczny. Biegła wskazała, że dokonując analizy rynku obrotu nieruchomościami lokalowymi kierowała się wyszukiwaniem nieruchomości podobnych do nieruchomości wycenianej. Wycena została dokonana za pomocą podejścia porównawczego metodą korygowania ceny średniej, a do porównania przyjęto 11 nieruchomości podobnych, co spełnia kryterium stosowania tej metody wskazane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Biegła wyjaśniła również, że w dacie oględzin nic nie wskazywało na zapadanie się fundamentów przedmiotowego budynku, zatem jeśli sytuacja taka miała miejsce, to była niegroźna. Nadto nie przedstawiono biegłej żadnej ekspertyzy dotyczącej posadowienia budynku na terenach podmokłych. Biegła wskazała, że nie może się odnieść do opinii z 2013 roku, bo nie wie, w jakich warunkach była sporządzana, zaś stan i wartość nieruchomości z 2005 roku nie może być odnoszona do stanu z daty śmierci spadkodawcy i aktualnych cen ze względu na hossę na rynku, która miała miejsce po 2005 roku. Biegła wyjaśniła, że ceny transakcyjne nieruchomości podobnych wynikają z aktów notarialnych sprzedaży lokali o podobnej powierzchni i w sąsiedztwie przedmiotowego lokalu.

W piśmie z dnia 19 listopada 2014 roku pełnomocnik uczestniczki J. C. (2) ponownie podniósł zarzuty do opinii biegłej i opinii uzupełniającej, wskazując, że opinia nie zawiera informacji dotyczących nieruchomości przyjętych do porównania.

Biegła odpowiadając pisemnie na powyższe zarzuty pismem z dnia 26 stycznia 2015 roku wskazała, iż wartość przedmiotu wyceny dokonano na podstawie postanowienia Sądu z dnia 25 marca 2014 roku stosując metodę korygowania ceny średniej w podejściu porównawczym i do wyceny wykorzystano kilkanaście nieruchomości podobnych tj. 11. Biegła wyjaśniła, że były to nieruchomości położone w budynkach wielorodzinnych typu blok, objęte odrębną własnością i spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu. Wszystkie lokale położone były na terenie dzielnicy W. i posiadały powierzchnie z przedziału 40-50 m². Wszystkie transakcje nieruchomościami podobnym zawarte były w warunkach rynkowych. Biegła ujęła szczegółową charakterystykę tych lokali porównawczych w tabeli zawartej w treści pisma.

W piśmie z dnia 12 lutego 2015 roku pełnomocnik uczestniczki J. C. (2) wskazał, że pismo biegłej nie wyjaśnia wszystkich wątpliwości co do opinii i wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego rzeczoznawcy. Pełnomocnik podniósł kolejne zarzuty do opinii.

W ocenie Sądu biegła w swoich pismach wyjaśniających oraz na rozprawie w dniu 31 marca 2015 roku w pełni odniosła się do każdego z zarzutów pełnomocnika uczestniczki i wyjaśniła wszystkie wątpliwości wyrażone przez stronę. W szczególności biegła w tabeli zawartej w piśmie z dnia 26 stycznia 2015 roku scharakteryzowała wszystkie nieruchomości przyjęte do porównania podając ich istotne cechy i wbrew zarzutom pełnomocnika uczestniczki co do wszystkich wskazała datę transakcji. Biegła wyjaśniła również, że dobór nieruchomości podobnych nie odbywa się poprzez dobór nieruchomości o podobnej cenie lecz pod względem cech, wobec czego bezzasadny jest zarzut, iż biegła nie odniosła się do zarzutu dużej różnicy między minimalną ceną a ceną maksymalną nieruchomości przyjętych do porównania. Biegła wskazała, że metoda przez nią przyjęta pozwala na korygowanie ceny współczynnikami, zarówno ze względu na stan techniczny jak i na położenie na kondygnacji. Wobec tego nieuprawniony jest zarzut, iż biegła nie wzięła pod uwagę, że przedmiotowy lokal znajduje się na parterze i że jego stan wymagał remontu, skoro cechy te koryguje się odpowiednimi współczynnikami. Z opisu nieruchomości przyjętych do porównania wynika, iż budynek przedmiotowy i przyjęte do porównania wykonane zostały w podobnej technologii, znajdują się w tej samej dzielnicy, a większość z nich na tym samym osiedlu. Niezasadny jest więc zarzut pełnomocnika uczestniczki, iż nie zostały wybrane nieruchomości porównawcze najbardziej podobne do wycenianego lokalu.

Opinia biegłej I. O. jest rzetelna, metoda wyceny – podejście porównawcze z korygowaniem ceny średniej jest zgodna z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz. U. nr 207, poz. 2109 ze zm.) oraz z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2015 r., poz. 782). W ocenie Sądu zarzuty do opinii nie dyskwalifikują jej wartości dowodowej, wątpliwości strony zostały przez biegłą szczegółowo i w sposób logiczny wyjaśnione. Z tych względów Sąd oddalił wniosek pełnomocnika uczestniczki J. C. (2) o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego rzeczoznawcy.

Stan środków pieniężnych na rachunku H. C. w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F.S. w G. na dzień jego śmierci Sąd ustalił na podstawie zaświadczenia tej Kasy, z którego wynika, iż były to środki w kwocie 10.238 złotych.

Przynależność wyżej wymienionych składników majątkowych do majątku wspólnego nie budzi wątpliwości wobec nabycia ich w trakcie trwania związku małżeńskiego.

Zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Z art. 684 k.p.c. wynika zaś, że skład i wartość spadku (oraz odpowiednio majątku wspólnego) ulegającego podziałowi ustala sąd. Ponadto zgodnie z art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3 k.p.c.

Z chwilą śmierci jednego z małżonków ustaje wspólność majątkowa. Od chwili ustania wspólności majątkowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku (art. 46 k.r.o.).

Oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym (art. 43 § 1 k.r.o.).

Prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób (art. 922 § 1 k.c.). Jak wynika z postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 15 grudnia 2008 roku o sygn. akt XIII Ns (...) prawa i obowiązki majątkowe H. C. przeszły w drodze dziedziczenia ustawowego na jego żonę J. C. (2) w 1/2 części spadku, siostrę J. C. (1) w 1/8 części spadku, siostrę H. K. w 1/8 części spadku, siostrę R. G. w 1/8 części spadku, brata W. C. (3) w 1/8 części spadku. Z postanowienia z dnia 25 kwietnia 2013 roku wydanego w sprawie I Ns 108/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie wynika, iż spadek po W. C. (3) zmarłym dnia (...) nabyli: żona W. C. (3) oraz dzieci: W. C. (2) i P. C. – po 1/3 części spadku każdy z nich.

Jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 k.c.).

Stosownie do art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. Zgodnie zaś z art. 212 § 2 k.c. rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Mając na uwadze spójne stanowisko stron postępowania w przedmiocie sposobu dokonania podziału majątku i działu spadku co do lokalu mieszkalnego Sąd uznał, że w odniesieniu do tego składnika w grę wchodzi jedynie przyznanie go J. C. (2) z obowiązkiem spłaty przez nią pozostałych spadkobierców. Strony były również zgodne co do przyznania środków na rachunku w (...) im. (...) J. C. (2), a wobec rozdysponowania tych środków przez tą uczestniczkę nie jest możliwy podział wierzytelności co do tych środków między spadkobierców i jedynym możliwym sposobem ich podziału jest przyznanie ich uczestniczce z obowiązkiem spłaty pozostałych uczestników.

Mając powyższe na uwadze, Sąd ustalił skład i wartość majątku wspólnego J. C. (2) i H. C. oraz skład spadku po H. C. orzekając jak w punkcie 1 i 2 postanowienia. W punkcie 3 postanowienia Sąd dokonał jednocześnie podziału majątku wspólnego i działu spadku przyznając składniki tego majątku uczestniczce J. C. (2).

Obliczając spłaty należne pozostałym spadkobiercom tj. wnioskodawczyni i pozostałym uczestnikom postępowania Sąd miał na względzie, iż wartość majątku spadkowego wynosi łącznie 90.839 złotych (tj. 171.440 zł + 10.238 zł = 181.678 zł : 2 = 90.839 zł). Wobec tego spłata należna J. C. (1), H. K. i R. G. wynosi po 11.354,87 złotych (tj. 1/8 udziału w majątku o wartości 90.839 złotych). Natomiast udział 1/8 części należny zmarłemu spadkobiercy W. C. (3) dzieli się między jego spadkobierców tj. uczestników W. C. (1), W. C. (2) i P. C. i spłata im należna wynosi po 3.784,95 złotych.

Ustosunkowując się do zarzutu uczestniczki J. C. (2), iż uwzględnienie wniosku (w zakresie zasądzenia od niej spłat) może naruszać zasady współżycia społecznego, należy wskazać, iż Sąd nie dopatrywał się naruszenia takich zasad. Uczestniczka nie wskazała, jakie zasady współżycia społecznego mogły zostać naruszone.

Nadto należy wskazać, iż dokument, na który powoływała się uczestniczka J. C. (2) – pełnomocnictwo udzielone jej przez W. C. (3) do reprezentowania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po H. C. zawierające oświadczenie W. (...), że „rezygnuje z wszelkich praw do spadku po moim bracie H. C. na rzecz jego żony J. C. (2)”, nie wywołuje skutku w postaci wyłączenia spadkobierców W. (...) z działu spadku. Przedłożony przez uczestniczkę dokument nie jest umową darowizny ani inną umową zbywającą udział W. C. (3) w spadku po H. C. na rzecz J. C. (2) lecz jego jednostronnym oświadczeniem nie wywołującym skutku prawnego w postaci zbycia udziału w spadku. Zgodnie z art. 1052 § 3 k.c. umowa zobowiązująca do zbycia spadku powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. To samo dotyczy umowy przenoszącej spadek, która zostaje zawarta w celu wykonania istniejącego uprzednio zobowiązania do zbycia spadku.

Zgodnie z art. 212 § 3 k.c. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat

i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Sąd na podstawie tego przepisu wyznaczył roczny termin zapłaty spłat na rzecz poszczególnych spadkobierców liczony od daty uprawomocnienia się postanowienia. Określając termin spłat Sąd miał na względzie zarówno sytuację finansową uczestniczki J. C. (2), jak i interes pozostałych spadkobierców. Aktualna sytuacja finansowa uczestniczki J. C. (2) nie pozwala na dokonania spłaty w krótkim czasie. Wyznaczenie dłuższego terminu spłaty naruszałoby interes pozostałych spadkobierców. Rozłożenie spłaty na raty zgodnie z wnioskiem pełnomocnika uczestniczki nie jest celowe, gdyż J. C. (2) nie jest w stanie uiścić ze swoich dochodów spłat w terminie 3 lat, gdyż rata wynosiłaby około 2500 złotych miesięcznie. Nadto takie rozwiązanie narusza interesy pozostałych spadkobierców. W ocenie Sądu rok czasu jest wystarczającym okresem, aby uczestniczka J. C. (2) podjęła decyzję w jaki sposób uzyskać środki na spłatę pozostałych spadkobierców. Biorąc pod uwagę powierzchnię lokalu i fakt, iż składa się on z 2 pokoi i kuchni, może rozważyć zamianę lokalu na mniejszy z odpowiednią dopłatą i w ten sposób uzyskać środki na spłatę.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punktach od 4 do 9 postanowienia.

W postępowaniu działowym sąd rozstrzyga m.in. o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych (art. 686 k.p.c.). Do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 k.c.).

Uczestniczka J. C. (2) zgłosiła do rozliczenia w niniejszym postępowaniu poniesione przez nią koszty pogrzebu.

Do długów spadkowych należą m.in. koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku (art. 922 § 3 k.c.). Sąd w niniejszej sprawie podziela w pełni stanowisko wyrażone w uchwale SN z 22 listopada 1988 r. (III CZP 86/88, OSNC 1989/12/201), zgodnie z którym dług spadkowy związany ze wzniesieniem nagrobka jako zobowiązanie pieniężne podlega rozliczeniu w postępowaniu działowym według nominalnej wysokości.

Na podstawie zeznań uczestniczki J. C. (2) i przedstawionych przez nią rachunków Sądu ustalił, iż poniesione przez nią koszty pogrzebu wynosiły łącznie 7.116,69 złotych. Od tej kwoty należy odliczyć wartość otrzymanego zasiłku pogrzebowego w kwocie 5799,66 złotych, który częściowo pokrył koszty pogrzebu. Zatem J. C. (2) powinna otrzymać od pozostałych spadkobierców łącznie kwotę 1317,03 złote – od każdego stosownie do jego udziału w spadku tj. kwoty 164,62 złote od J. C. (1), H. K., R. G. i kwoty 54,87 złotych od W. C. (1), W. C. (2) i P. C.. Należy dodać, iż kwota 1200 złotych wypłacona J. C. (2) przez (...), nie powinna podlegać odliczeniu od kosztów pogrzebu, gdyż jest to świadczenie przysługujące J. C. (2) z tytułu ubezpieczenia. Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punktach od 10 do 15 postanowienia.

Roszczenie uczestniczki J. C. (2) o rozliczenie nakładów na przedmiotowy lokal mieszkalny co do zasady nie zasługuje na uwzględnienie, dlatego Sąd oddalił je w punkcie 16 postanowienia. Jako nakład zgłoszony do rozliczenia uczestniczka wskazała koszt wykupu przedmiotowego mieszkania, co nie jest nakładem na spadek, gdyż został on dokonany przed otwarciem spadku. Jako nakład uczestniczka wskazała również koszty remontu. Koszty te nie podlegają rozliczeniu, gdyż biegła wyceniała lokal mieszkalny według stanu sprzed remontu, a uczestniczka otrzymała w wyniku działu spadku i podziału majątku lokal z nakładami przez siebie poczynionymi. Zakup ruchomości do lokalu tj. sprzętów AGD i RTV i mebli nie stanowi nakładu na lokal.

Bezasadne jest również roszczenie uczestniczki J. C. (2) o rozliczenie wydatków na przedmiotowy lokal; roszczenie to zostało oddalone w punkcie 17 postanowienia.

Część kosztów zgłoszonych do rozliczenia z tego tytułu to koszty zużycia mediów przez uczestniczkę, które nie są wydatkiem związanym z rzeczą wspólną. Odnośnie pozostałych kosztów tj. opłat z tytułu użytkowania wieczystego, podatku od nieruchomości i czynszu, to roszczenie uczestniczki również nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 207 k.c. (mającym zastosowanie w zw. z art. 1035 k.c.) współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną w stosunku do wielkości ich udziałów. Przepis ten jest jednak przepisem dyspozytywnym. W przypadku umownego podziału rzeczy do korzystania, wydatki i ciężary związane z rzeczą ponosi współwłaściciel korzystający z niej z wyłączeniem pozostałych współwłaścicieli (por. uchwała SN z dnia 8 stycznia 1980 r., III CZP 80/79, OSNC 1980/9/157).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie w sposób dorozumiany został ustalony sposób korzystania z przedmiotowego lokalu w ten sposób, że z lokalu korzystała wyłącznie J. C. (2), a pozostali spadkobiercy nie domagali się dopuszczenia do korzystania z lokalu, zaś J. C. (2) nie domagała się od pozostałych spadkobierców partycypacji w kosztach związanych z lokalem.

Ze względu na ustalony między spadkobiercami sposób korzystania z lokalu Sąd oddalił wniosek uczestnika W. C. (2) o zasądzenie od uczestniczki należności z tytułu bezumownego korzystania z przedmiotowego lokalu orzekając jak w punkcie 18 postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 k.p.c. zgodnie z którym w postępowaniu nieprocesowym każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. Wobec tego koszty opłaty od wniosku powinna ponieść uczestniczka, o czym Sąd orzekł w punkcie 19 postanowienia. Koszty opłaty od wniosku zostały uiszczone. W punkcie 20 postanowienia pozostałymi kosztami Sąd obciążył wnioskodawczynię i uczestników H. K., R. G. po 1/5 części, zaś częścią 1/5 kosztów która przypadła by W. C. (3) Sąd obciążył po równo jego spadkobierców tj. uczestników W. C. (1), W. C. (2) i P. C. po 1/15 części. Na mocy art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

Częścią kosztów, które byłaby zobowiązana ponieść uczestniczka J. C. (2) tj. 1/5 kosztów Sąd obciążył Skarb Państwa, gdyż uczestniczka była zwolniona od kosztów sądowych w całości (punkt 21 postanowienia)

W punkcie 22 postanowienia Sąd orzekł o wynagrodzeniu pełnomocnika uczestniczki J. C. (2) ustanowionego z urzędu ustalając je w kwocie 7.380 złotych (tj. w kwocie 6.000 złotych powiększonej o stawkę podatku VAT). Kwota ta wynika z sumowania stawek minimalnych obliczonych stosownie do udziału uczestniczki w majątku wspólnym (stawka 3.600 złotych) oraz jej udziału w spadku (stawka 2.400 złotych). Stawki te wynikają z rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...);
3. (...);
4. (...);
5. (...).

G., dnia 31.07.2015 r.